Täysistunto

Torstai 19.3.2026 klo 16.00—19.36

4. Hallituksen esitys eduskunnalle ydinenergialaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi
Hallituksen esitys HE 24/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, lakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ympäristö- ja ilmastoministeri Multala, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.45 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kansanedustajat! Tänään käsittelemme yhtä pääministeri Orpon hallituksen merkittävintä uudistusta ja, voisi sanoa, jopa merkittävintä energiapolitiikan uudistusta tällä hallituskaudella: hallituksen esitystä uudistetuksi ydinenergialaiksi. Tämä uudistus on myös Suomen energiapolitiikan kannalta merkittävä ja on samalla myös keskeinen lainsäädännön modernisointi. Ydinenergialain kokonaisuudistuksen tarkoituksena on varmistaa, että Suomi pystyy rakentamaan puhtaan, varman ja kohtuuhintaisen energian perustaa myös tulevina vuosikymmeninä.

Me olemme Suomessa onnistuneet hyvin energiantuotantomme muuttamisessa lähes fossiilivapaaksi nopeasti toimitusvarmuudesta huolta pitäen. Tästä suuri kiitos kuuluu myös aiempien vuosikymmenten päättäjille, jotka ovat pitäneet ydinvoiman keskeisenä sähköntuotantomuotonamme huolehtien samalla sen käytön turvallisuudesta. Tällä hetkellä ydinvoimalla tuotetaan noin 40 prosenttia Suomen sähköntuotannosta. Me tiedämme, että Suomen sähkönkulutus tulee kasvamaan huomattavasti, kun koko yhteiskunta ja teollisuus sähköistyvät sekä uusia investointeja syntyy. Tämä on myös, totta kai, tavoitteemme. Haluamme tehdä Suomesta puhtaan energian suurvallan, jossa puhtaan energian toimitusvarma saatavuus on keskeinen kilpailukykytekijämme. Hallituksen keskeisenä tavoitteena onkin moninkertaistaa sähköntuotantomme. Tämän tavoitteen toteuttaminen ei onnistu ilman lisäydinvoimaa. Puhdas, vakaa ja huoltovarma energia tukee Suomen teollisuuden kilpailukykyä mutta ennen kaikkea on edellytys sille, että suomalaisten arki sujuu saumattomasti.

Arvoisa puhemies! Suomi on edelläkävijä ydinenergiaratkaisuissa. Suomi on maailmalla tunnettu huippuluokan osaamisesta ydinenergian turvallisen käytön ja ydinjätehuollon aloilla. Tätä osaamista myös viedään jo ulkomaille, ja kasvupotentiaali on huomattava. Suomi tulee hyvin todennäköisesti myös olemaan ensimmäinen maa, joka avaa käytetyn

ydinpolttoaineen pysyvän loppusijoituslaitoksen — myöhemmin tämän vuoden aikana. Meillä kehitetään nykyisin myös reaktoriteknologiaa sekä monia muita ydinenergiateknologioita, joilla voi olla jopa miljardien vientipotentiaali tulevaisuudessa. Tästäkin näkökulmasta on tärkeää, että lainsäädäntömme on ajan tasalla.

Suomessa on erittäin hyvä pohja lisätä ydinenergian tuotantoa, sillä suomalaiset suhtautuvat ydinvoimaan hyvin myönteisesti. Energiateollisuuden kyselyissä yli 70 prosenttia ihmisistä suhtautui ydinvoimaan viime vuosina myönteisesti ja vain noin 10 prosenttia vastustaa sitä. Jatkossakin on tietysti tärkeää, että ydinenergian yhteiskunnallinen hyväksyttävyys pysyy korkealla tasolla.

Ydinenergialain kokonaisuudistuksen keskeisenä periaatteena on se, että ydinenergian käyttö on jatkossakin turvallista ihmisille ja ympäristölle ja että ydinjätteistä huolehditaan asianmukaisesti. Ydinjätehuollosta ja sen kustannuksiin varautumisesta vastaa ydinjätteet tuottanut energiayhtiö. Nämä periaatteet eivät muutu. Samalla laki mahdollistaa uuden teknologian hyödyntämisen. Pienydinreaktorit eli niin kutsutut SMR-laitokset sekä muut uudet teknologiaratkaisut ja toimintamallit edellyttävät ajantasaista ja joustavaa sääntelyä, joka varmistaa ydinenergian käytön olevan turvallista mutta ei tarpeettoman raskasta. Nykyinen lainsäädäntö on rakennettu maailmaan, jossa ydinvoimalaitokset olivat aina suuria ja harvoja sekä jossa muuta toiminnan turvallisuuden tai osallistumisen kannalta keskeistä lainsäädäntöä oli vähän. Nyt tarvitsemme järjestelmän, joka mahdollistaa modulaarisen rakentamisen ja vähentää samojen asioiden tekemistä moneen kertaan.

Arvoisa puhemies! Esitän seuraavaksi joitakin uudistuksen tuomia keskeisiä muutoksia suhteessa nykytilaan:

Ensinnäkin, periaatepäätöksestä tulee nykyistä yleisluontoisempi. Yhteiskunnan kokonaisedun arviointi tehtäisiin varhaisessa vaiheessa, mutta rakentamislupa ja tekninen valvonta toteutettaisiin myöhemmissä vaiheissa Säteilyturvakeskuksen toimesta. Tämä tekee luvituksesta sujuvamman ja ennakoitavamman ilman, että turvallisuudesta tingitään.

Toiseksi, olemassa olevien ydinlaitosten käyttölupien jatkaminen helpottuu. Käyttöluvan jatkaminen voidaan tehdä säädettyjen edellytysten täyttyessä kevennetyllä menettelyllä. Tämä on tärkeää Suomen nykyisen ydinvoimakapasiteetin ylläpidon kannalta.

Kolmanneksi, ydinenergialaki mahdollistaa modulaarisen rakentamisen ja tunnistaa uudet teknologiat. Periaatepäätös on jatkossa mahdollista tehdä usean pienemmän reaktorin kokonaisuudelle, jotka voidaan rakentaa vaiheittain joko samoille tai eri laitospaikoille tai paikkakunnille.

Neljänneksi, ydinjätehuollon perusperiaatteet säilyvät. Suomessa syntyneet ydinjätteet loppusijoitetaan edelleen Suomessa, ja vastuu ydinjätehuollon kustannuksista säilyy nykyisenä. Samalla tietyt ydinjätehuollon palvelut, kuten ulkomaisen käytetyn polttoaineen kapselointi palveluna, voidaan mahdollistaa ennen loppusijoitusta ja uudelleenkäsittelyä.

Viimeiseksi, kaivostoiminnan ja uraanin talteenoton sääntely selkeytyy. Uraanikaivosten mahdollinen lupaprosessi perustuisi jatkossa kaivos- ja ympäristölainsäädäntöön, ei ydinenergialakiin, ja säteilyturvallisuus säteilylakiin. Talteenottolaitoksen rakentaminen ja käyttö edellyttäisivät ydinenergialain mukaista lupaa. Ydinenergialain uudistuksen rinnalla uudistetaan myös Säteilyturvakeskuksen määräykset. Tarkoituksena on rakentaa sääntelykokonaisuus, joka säilyttää korkean turvallisuustason mutta vähentää tarpeetonta yksityiskohtaisuutta. Tämä on tärkeää, jotta Suomi ei joudu suunnittelemaan ydinlaitoksia alusta alkaen vain suomalaisia määräyksiä varten, mikä on nykyisellään merkittävä kustannus- ja aikatauluriski.

Kokonaisuudessaan tämä merkittävä ydinenergialain uudistus on valmisteltu huolellisesti. Olemme saaneet yli 70 lausuntoa, ja palautteen perusteella lakia ja sen perusteluita on täydennetty, täsmennetty ja tasapainotettu. Kuntien roolia on vahvistettu, yritysten esiin nostamia epäselvyyksiä on korjattu ja ydinjätteiden tuontiin ja vientiin liittyvää sääntelyä on tarkennettu. Myös useat viranomaistahot, kuten Oikeuskanslerinvirasto ja lainsäädännön arviointineuvosto, ovat käsitelleet lakia ja todenneet valmistelun perusteelliseksi.

Arvoisa puhemies! Tänään käsiteltävä ydinenergialaki koskee energiantuotantoa yhteiskunnan käyttöön. Ydinenergialaki ei jatkossakaan edistä ydinaseiden leviämistä. Tämä varmistetaan ydinmateriaalivalvonnalla. Ydinräjähdekielto on esityksessä ennallaan suhteessa nykytilaan. Puolustusministeriössä valmisteltu erillinen ehdotus koskee ydinräjähdekieltoa koskevan pykälän poistamista. Tämä ehdotus on parhaillaan lausunnolla. Mikäli molemmat esitykset ovat aikanaan eduskunnassa yhtä aikaa käsittelyssä, eduskunta voi harkintansa mukaan yhteensovittaa lainsäädännön sisältöä. Asioina nämä liittyvät kuitenkin eri kokonaisuuksiin: toinen energiantuotantoon, toinen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan. Selvyyden vuoksi totean, että ydinräjähteitä koskevan pykälän mahdollinen poistaminen ei mahdollista ydinaseiden leviämisen edistämistä ydinvoiman tuotannon yhteydessä Suomessa.

Arvoisa puhemies! Arvoisat kansanedustajat! Uudistettu ydinenergialaki antaa Suomelle mahdollisuuden rakentaa tulevaisuuden puhdasta energiajärjestelmää, houkutella investointeja ja varmistaa energian saatavuus sekä hinnan ennustettavuus. Tämä laki luo perustan suomalaiselle ydinenergian käytölle seuraaville vuosikymmenille turvallisesti, vastuullisesti ja tulevaisuuteen katsoen. Kiitän arvoisia edustajia. Toivon rakentavaa keskustelua ja sujuvaa lain käsittelyä eduskunnassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sammallahti, olkaa hyvä.

17.54 **Tere Sammallahti kok:** Arvon puhemies! Ydinenergialain uudistuksesta tulee yksi Suomen historian tärkeimmistä ympäristöteoista, ellei jopa niistä kaikkein tärkein. Tämän lain päivitys mahdollistaa ydinvoiman nopeamman ja poliittisesti riskittömämmän luvittamisen, ylläpidon sekä rakentamisen, turvallisuudesta tinkimättä. Ydinvoiman takaaman halvemman ja vakaamman energiantuotannon myötä Suomi-neidon teollinen selkäranka vahvistuu ja maamme muuttuu houkuttelevammaksi investoinneille. Koska energia on yhteiskunnan tärkein tukipilari ja tarvitsemme sitä kaikkialla arjessa, vaikeuttavat muun muassa pörssisähkön rajut hintavaihtelut niin yritysten kuin kansalaistenkin elämää tarpeettomasti. Energiantuotannon ja hinnan tulee olla paremmin ennakoitavissa, turvallista, kohtuuhintaista ja mahdollisimman vähän ympäristöhaittoja aiheuttavaa. Siksi onkin äärimmäisen tärkeätä purkaa esteitä myös ydinvoiman tieltä.

Arvon puhemies! Olennainen osa ydinenergiapolitiikkaa on tietysti ydinpolttoainehuolto sekä käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitus. Se on tällä hetkellä maailmanlaajuisesti arviolta lähes 500 miljardin euron lähes korkkaamaton teollisuudenala, johon Suomella ainoana maana maailmassa on kehitetty niin kapselointi- kuin muutkin loppusijoittamiseen tarvittavat tekniikat. Toistan: käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoittaminen on noin 500 miljardin euron maailmanlaajuinen ja alati kasvava neitseellinen teollisuudenala, johon Suomella ainoana maana maailmassa on tarvittava osaaminen. Näin ollen olisikin suurta viisautta mahdollistaa käytetyn ydinpolttoaineen kaupallinen loppusijoittaminen purkamalla käytetyn ydinpolttoaineen tuonti- ja vientikielto ydinenergialaista mahdollisimman

pian, miksei jo tällä hallituskaudella. Myös tämä uudistus takaisi Suomelle uusia investointeja, roolin kansainvälisenä edelläkävijänä, korkean lisäarvon työpaikkoja, kaivattua talouskasvua sekä valmista polttoainetta uuden sukupolven ydinreaktoreihin, jotka kykenevät muuttamaan käytettyä ydinpolttoainetta energiaksi ja vähemmän vaaralliseksi loppusijoitustuotteeksi.

Arvon puhemies! Kokoomuksen jo pitkään ajama ydinvoimamyönteinen energiapolitiikka on tuottanut toivottua tulosta. Toisaalta ydinvoimapelottelijoiden kauhukuviin ja epärealistiseen energia-ajatteluun langenneissa maissa energian hinnat ovat nousseet, ilmastopäästöt ovat lähes ennallaan ja teollisuus ongelmissa. Niinpä meidän suomalaisten onkin syytä ylpeästi jatkaa menestyksekästä sinivalkoista, ydinvoimamyönteistä energiapoliittista linjaa.

Kiitän ex-ministeri Kai Mykkästä esikuntineen ydinenergialain uudistamisen aloittamisesta ja ministeri Sari Multalaa esikuntineen esityksen eduskuntaan tuomisesta. Samoin kiitän meidän tettiläistä Venlaa, joka kirjoitti rungon tälle, ainakin minun omasta mielestäni, suorastaan oivalle puheelle. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.57 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Kiitän aluksi ministeri Multalaa tämän erinomaisen lain eteenpäin viemisestä. Ydinenergialain uudistusta on valmisteltu laajassa viranomais- ja asiantuntijayhteistyössä. Tällaisessa asiassa emme voi seurata mielikuvia, meidän on luotettava asian ammattilaisiin. Kyse on merkittävästä säädöskokonaisuudesta, joka vaikuttaa sekä Suomen energiajärjestelmän tulevaisuuteen että koko yhteiskunnan turvallisuuteen. Suomen tavoitteena on moninkertaistaa kotimainen puhtaan sähkön tuotanto. Tarvitsemme lisää päästötöntä, vakaata ja sään vaihteluista riippumatonta energiaa. Tämän esityksen tarkoitus on luoda sujuvat ja ajantasaiset puitteet sille, että uusia ydinvoimaloita voidaan suunnitella, luvittaa ja toteuttaa tehokkaammin tinkimättä turvallisuudesta.

Arvoisa puhemies! Suomi tarvitsee energiaa, joka on kohtuuhintaista, toimitusvarmaa ja kestävää. Kaikista väännöistä huolimatta ydinvoima täyttää nämä kriteerit. Se on energiamuoto, johon me suomalaiset voimme luottaa. Se on ollut pitkään maamme suurin yksittäinen sähköntuotantomuoto, ja osaamisemme on kansainvälisesti tunnustettua.

Tässä esityksessä tehdään ennen kaikkea kahta asiaa: lupaprosessit nykyaikaistetaan ja uusien teknologioiden käyttöä mahdollistetaan. Uudistus poistaa päällekkäistä sääntelyä, selkeyttää viranomaisten työnjakoa ja tekee hankkeiden etenemisestä ennustettavampia. Tämä parantaa riskien hallintaa sekä hankkeiden toteutusmahdollisuuksia koko niiden elinkaaren ajan. Teknologian kehittyessä emme myöskään saa jämähtää uudistamisessa. Puhtaan siirtymän näkökulmasta on tärkeää, että tässä uudistuksessa mahdollistetaan uusien teknologioiden, erityisesti pienydinvoimaloiden, käyttöönottoa nykyistä paremmin.

Arvoisa puhemies! Lopuksi on tärkeää todeta, että ydinturvallisuuden tasosta ei tingitä millään tavalla. Turvallisuusvaatimukset perustuvat jatkossakin kansainvälisiin sopimuksiin ja velvoitteisiin.

Tämän uudistuksen tarkoituksena on vahvistaa Suomen kilpailukykyä investointikohteena, parantaa energiaomavaraisuuttamme ja antaa edellytykset modernin ydinenergiateknologian hyödyntämiselle. Samalla se luo ennakoitavuutta yrityksille ja varmistaa, että

turvallisuus pysyy kaikessa tärkeimpänä asiana. Se antaa Suomelle työkalut olla jatkossakin vakaata, puhdasta ja investointeja houkuttelevaa energiajärjestelmää rakentava maa.

Aivan lopuksi haluan muistuttaa, että meillä pohjoisessa Pyhäjoen Hanhikivenniemellä on tontti valmiina, eli luvat ovat kunnossa seuraavaan ydinvoimahankkeeseen ja sitä varten. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne, olkaa hyvä.

18.01 **Atte Harjanne vihr:** Arvoisa puhemies! Olen odottanut tätä päivää pitkään. Syksyllä 2017 teimme Petrus Pennasen ja edustaja Kalevan kanssa käsittääkseni Suomen ensimmäisen virallisen poliittisen aloitteen pienydinvoimaan liittyen helsinkiläisinä kaupunginvaltuutettuina. Toki jo 80-luvulla tällaista teknologiaa Helsinkiin sovitettiin, mutta silloin jäi tekemättä.

Vuonna 2019 jätimme edustaja Vestmanin kanssa toimenpidealoitteen ydinenergialain päivittämiseksi erityisesti huomioimaan paremmin modulaarisen pienydinvoiman mahdollisuudet. Lain valmistelu alkoikin sitten viime hallituskaudella, ja nyt se on täällä vihdoin meillä käsiteltävänä tämän hallituksen viimeistelemänä. Haluan kiittää siitä paitsi valmistelijoita ja kollegoita myös asian parissa työskennelleitä tutkijoita, asiantuntijoita ja yrityksiä sekä asian puolesta ääntä pitäneitä aktiiveja ja järjestöjä, sellaisia kuin Suomen Ekomodernistit, joka kulkee nykyään nimellä WePlanet Suomi, ja Viite eli Tieteen ja teknologian vihreät. — Kiitos teille.

Arvoisa puhemies! Fossiilienergiasta on päästävä irti. Se on välttämätöntä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja luontokadon pysäyttämiseksi. Se on välttämätöntä talouden vahvistamiseksi ja huoltovarmuuden turvaamiseksi. Tämä on selvää, luki uutisia tai lehteä sitten tiedesivujen tai maailmanpolitiikan sivujen kohdalta.

Se ei valitettavasti onnistu yksin uusiutuvilla. Tuuli ja aurinko ovat erinomaisia tapoja tuottaa energiaa, mutta niiden haasteena on heikko energiatiheys ja siitä seuraava suuri raaka-aineiden ja maa-alan tarve suhteessa tuotettuun energiaan sekä tuotannon vaihtelevuus. Virtavesiekosysteemimme eivät kestä enää lisää vesivoimaa, ja käytämme jo nyt enemmän bioenergiaa kuin luonto kestää.

Ydinvoima on siksi ratkaisevan tärkeä työkalu. Se ei tuota päästöjä, se on todella energiatiheää, ja se on turvallista, kun se tehdään vastuullisesti. Sillä voi lisäksi tuottaa sekä sähköä että korkeita lämpötiloja, ja molempia tarvitaan.

Ydinvoiman haasteena on ollut hinta ja hitaus. Ne eivät kuitenkaan ole seurausta luonnonlaeista vaan politiikasta ja projektinhallinnasta. Juuri siksi tätä ydinenergialain uudistusta tarvitaan: mahdollistamaan ydinvoiman entistä sujuvampi ja modulaarinen rakentaminen sekä uudet käyttökohteet.

Uusista käyttökohteista kaukolämpö on erityisen kiinnostava. Ydinkaukolämpö mahdollistaa laaja-alaisesta polttamisesta luopumisen kokonaan suurissa kaukolämpöverkoissa. Se on erittäin lupaava keino edetä ekologisesti kestävään, päästöttömään ja huoltovarmaan lämmitykseen.

Arvoisa puhemies! Tämän esityksen myötä Suomi saa modernin ydinenergialainsäädännön, joka vahvistaa rooliamme ydinvoiman edelläkävijänä. Suomessa on ydinvoimaosaamista uusista teknologioista rakentamiseen, turvallisuuteen ja jätehuoltoon, ja ydinvoimalla on vankka kannatus kansan ja puolueiden parissa. Ydinvoimaosaamista tulisikin viedä maailmalle määrätietoisemmin ja järjestelmällisemmin ja valtion ottaa siinä roolia ovien

avaajana. Ydinvoima on ala, jossa valtion rooli on uskottavuuden, markkinoille pääsyn ja rahoituskanavien avaajana keskeinen. Globaalisti päästöttömän energian tarve on valtava, kun fossiiliset polttoaineet on korvattava päästöttömillä samalla, kun väestö vielä kasvaa ja nousee köyhyydestä. Tässä savotassa Suomi voi siis auttaa.

Osaamisen viennin ohella voisimme myös auttaa suoraan käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoituksessa. Suomessa on loppusijoituksille suotuisa geologia, ja maailman ensimmäinen loppusijoituslaitos aloittaa pian toimintansa Olkiluodon Onkalossa. Osaamista on.

Ydinjätteen tuonti ja vienti on kielletty nykyisessä ydinenergialaissa, eikä hallituksen esitys tuo asiaan periaatteellista muutosta. Itse olen tässä samoilla linjoilla edustaja Sammallahden kanssa. Minusta sitä tulisi vielä harkita. Muualla syntyneen käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitus Suomessa olisi konkreettinen ympäristötoimien mahdollisuus tehdä sekä tiliä että hyvää. Kiinnostuneita ja maksukykyisiä asiakkaita voisi hyvinkin olla. Halvaksi kaatopaikaksi ei tietenkään pidä ruveta, ja toiminnalla on oltava paikallinen hyväksyntä. Mutta toivon, että talousvaliokunta punnitsee tätäkin kysymystä vielä käsitellessään esitystä.

Arvoisa puhemies! Puhdas energia on avain kestävään tulevaisuuteen. Uusi ydinenergialaki on tervetullut askel kohti fossiilitonta, ekologisesti kestävää energiataloutta. Kannatan lämpimästi tämän esityksen hyväksymistä ja odotan mielenkiinnolla talousvaliokunnan huolellista käsittelyä ja mietintöä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

18.06 **Oras Tynkkynen vihr:** Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva esitys on iso, tärkeä ja kauan odotettu, ja kauan odotettu se ei ole siksi, että hallitus olisi jotenkin viivytellyt, vaan sen takia, että kyseessä on erittäin iso urakka ja on vaatinut paljon vaivaa ja perehtyneisyyttä saada tämä esitys valmiiksi. Esityksessä on monta monessa, mutta varmastikin se aihe, joka meitä monia täällä erityisesti kiinnostaa, koskee pieniä modulaarisia ydinreaktoreita eli SMR:iä, joissa on kehittyvää teknologiaa ja markkinat. Potentiaalia näen itse Suomen olosuhteissa erityisesti lämmöntuotannossa, joko yhdyskuntien kaukolämmöntuotannossa tai teollisuuden prosessilämmöntuotannossa. Toki aika näyttää, voiko SMR:illä olla jokin rooli myös sähköntuotannon puolella.

Erityisesti SMR:t ovat kiinnostava vaihtoehto sen takia, että siinä missä Suomen sähköntuotanto on jo nyt yli 95-prosenttisen päästötöntä, lämmöntuotannon puolella tekemistä riittää vielä enemmän. Vaikka sinänsä yhdyskuntien kaukolämmön tuotannossa fossiilisten polttoaineiden ja turpeen käyttöä on onnistuttu vähentämään merkittävästi, niin toistaiseksi aika iso osa siitä korvaamisesta on tapahtunut hyödyntämällä biomassaa, johon liittyy omat kestävyyshaasteensa. Teollisuuden prosessilämmön puolella taas ne tarvittavat lämpötilat ovat sen verran korkeita, että se rajoittaa vielä ainakin nykyään joitakin sähköistämisen mahdollisuuksia, ja silloin tarvitaan ainakin jonkin aikaa vielä muita kilpailukykyisiä teknologioita. On myös ihan uskottavia perusteluja sille, että SMR:t voivat ratkaista osan isomman kokoluokan ydinvoimaloihin liittyvistä haasteista, joihin muun muassa edustaja Harjanne edellisessä puheenvuorossa viittasi.

On siis itse ydinvoimasta mitä mieltä tahansa, niin itse näen, että lainsäädännön pitää olla teknologianeutraalia, ajantasaista ja mahdollistavaa, ja koska meillä on luonnollisesti Suomessa ydinenergialaki, joka lähtee siitä, että Suomeen voidaan ydinvoimaa rakentaa,

niin sen pitää olla sellainen, että se ei aseta uusia tekniikoita heikompaan asemaan tai estä niitten edistämistä, jos yrityksillä on kiinnostusta niitä viedä eteenpäin.

Itselläni tässä vaiheessa, kun vielä ihan jokaista hallituksen esityksen 556 sivusta en kai ole lukenut, isoin kysymys liittyy päätöksenteon tasoihin. Hallitushan esittää nyt, että periaatepäätös siirtyisi eduskunnan käsistä valtioneuvostoon. Valtioneuvosto toisi edelleen selontekona asian tänne eduskuntaan, jolloin eduskunnalla olisi mahdollisuus käydä keskustelua, mikä on nähdäkseni ihan arvokasta demokratiassa, mutta pohtisin edelleen sitä, takaako itse asiassa ydinvoiman hyväksyttävyyden paremmin nykyisen kaltainen menettely, jossa eduskunta myös lopulta päättää periaatepäätöksestä. Voiko itse asiassa olla ydinvoiman edistämisen kannalta eduksi se, että tämä aika perusteellinen ja joskus vähän aikaakin vievä prosessi täällä eduskunnassa käydään.

Ymmärrän, että osa ehkä ajattelee, että tällä hallituksen esityksellä pystytään nopeuttamaan käsittelyä tai vähentämään poliittista riskiä, mutta sitten on kuitenkin niin, että Suomessahan eivät periaatepäätökset ole kaatuneet eduskuntaan. Vuonna 1992 Matti Vanhasen kuuluisa ponsi sinänsä linjasi, että ydinvoimaa ei haluta rakentaa, mutta kaikki ne ydinvoimahankkeet, jotka tässä maassa ovat kaatuneet, ovat kaatuneet joko valtioneuvostossa tai markkinoilla, koska yhtiöt ovat päättäneet, että niitä hankkeita ei kannata myönteisestä periaatepäätöksestä huolimatta viedä eteenpäin, joten sitä poliittista riskiä, jota eduskunnan harteille tässä sälytetään, pidän Suomen oloissa minimaalisen pienenä.

Ajattelen, että myös sillä perusteellisella käsittelyllä, jonka nykyisen kaltainen periaatepäätöksen päätösprosessi eduskunnassa takaa, on ehkä hieman paremmat edellytykset myös punnita sitä ydinenergialain perinteistä ajatusta yhteiskunnan kokonaisedusta. Ajattelen nyt vaikka sitä keskustelua, mitä käytiin Fennovoiman eli toisin sanoen Rosatomin ydinvoimahankkeen ympärillä, jossa huolet eivät niinkään liittyneet ydinvoimateknologiaan tai ydinvoimaan ratkaisuna, vaan niihin geopoliittisiin riippuvuuksiin, mitä se hanke olisi toteutuessaan Suomelle aiheuttanut.

Toinen päätöksenteon muutoksen taso, joka itseäni mietityttää, on hallituksen esityksen ajatus siitä, että uraanin louhinnan kaivoslupa siirtyisi valtioneuvostolta viranomaiselle. Jälleen kerran ajattelen, että valtioneuvosto on kuitenkin se paikka, jossa pystytään laajemmin ja kattavammin pohtimaan yhteiskunnan etua kuin ehkä viranomaisen käsissä. Nämä ovat erityisesti sellaisia kysymyksiä, joita toivon, että myös sitten talousvaliokunnan käsittelyssä voidaan vielä pohtia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.12 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! 49 vuotta sitten helmikuussa Loviisan ydinvoimalaitos laitettiin valtakunnan verkkoon, eli vuonna 1977. Olin silloin töissä ja paikalla, kun näin tapahtui. Siinä mielessä tämä on minulle aika tuttu aihe, josta tässä puhutaan. Voi sanoa, että sen jälkeen on aika paljon tapahtunut ydinvoiman osalta. Se ei ole ollut aina näin suosittua kuin se tällä hetkellä on. Tšernobyl 1986 huhtikuussa toi siihen aika lailla oman sävynsä, ja nyt sitten kun katsotaan näitä Pyhäjoen Hanhikiven tilanteita, mitä tässä on tapahtunut, niin tämä ympäristö on tässä paljon muuttunut.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä 564-sivuinen lakiesityspaketti on todella merkittävä, ja sanoisin, että hyvä päivitys nykyaikaan siitä, mitä ydinenergia meille merkitsee. Siinä mielessä on hyvä, että tämä hallituksen esitys on täällä meillä käsittelyssä.

Sitten kun katsotaan tätä ydinenergian historiaa vielä taaksepäin, niin täällä on viitattu siihen tilanteeseen, että jo silloin tehtiin meidän jätteitten osalta se päätös, että ne ydinpolttoaineet, mitä Suomessa käytetään, pitää sijoittaa tänne Suomeen. Se oli aika ennakkoluuloton päätös, ja se on ollut erittäin hyvä päätös. Nyt tällä hetkellä meillä on ydinjätteen sijoittaminen maailman huippua tästä syystä, että sitä on jouduttu koko ajan tekemään. Ja sitten tällä ydinjätteeseen liittyvällä rahastoinnilla, joka kerätään näitten ydinvoimayhtiöitten tuotoista ja ydinvoimalla tuotetusta sähköstä, on myöskin varmistettu, että se pystytään myöskin tekemään. Tätä ei ole monessa maassa. Me ollaan tässä mielessä oltu aika ennakkoluulottomia.

Sitten jos katsotaan näitä ydinvoimalaitoksia, niin me ollaan hyvin iso ydinvoimatoimi. Meillä on viisi ydinvoimalaitosta, ja meidän sähköntuotannosta noin 40 prosenttia tulee ydinvoimalla, mikä antaa meille myös valtavasti osaamista näitten ydinvoimaloitten käytön osalta. Historia on osoittanut, että meidän ydinvoimalaitosten käyttöasteet ovat maailman huippuluokkaa, verrataan niitä mihin maahan vain, jotka maailmassa ydinvoimaa käyttävät.

Tämä on hyvä jatkumo siihen, että me voidaan viedä tätä eteenpäin.

Arvoisa rouva puhemies! Nämä ydinvoimalapäätökset ovat aina erittäin pitkiä prosesseja. Se, kun tässä nyt on tätä päätöksentekoprosessia jonkin verran joustavoitettu, siinä mielessä varmaan nopeuttaa sitä. Sitten niihin tiettyihin kysymyksiin, mitä täällä edustaja Tynkkynen toi esiin, kannattaa varmaan hakea nyt vastauksia, koska itse uskon, että tämä perustamispäätös ja perustamislupa on tässä sellainen, joka on se merkittävin asia siinä vaiheessa, ja sitten se lähtee menemään kyllä aika hyvin siitä eteenpäin.

Sitten näissä keskusteluissa aika useasti sekoittuu nyt tämä iso ydinvoimalaitos... Me varmaan tarvitaan tähän perusenergiantuotantoon yksi iso ydinvoimalaitos lähivuosikymmenenä, ainakin rakentamisen osalta, jos siihen on taloudelliset edellytykset. Itse en näe, että valtio jotenkin lähtisi tukemaan ydinvoiman tuotantoa niin kuin tuotantona, vaan ehkä valtion rooli on sitten enempi näissä modulaarisissa voimaloissa sen tutkimuspanostuksen ja sen kehittämisen osalta, mutta ei enää sitten, kun sitä tuotantoa tehdään. Se on sen verran kallista tukemista sitten, jos tähän lähdetään. Meidän sähkömarkkina on semmoinen, että se toimii ilman tukia tällä hetkellä kohtuullisen hyvin. Tilanne isojen ydinvoimalaitosten osalta on se, että me tarvitaan niitä.

Nyt tämä modulaarinen puoli on erittäin hyvä ajatus. Tässä käytännössä puhutaan nyt lämpövoimalaitosten osalta, koska lähtökohtaisesti vielä kaikki tämä modulaarinen puoli on tehty vain lämmöntuotantoon. Se on yksinkertaisempi toteuttaa kuin sitten se, jos siinä on sähköä ja muuta.

Isojen ydinvoimalaitosten osalta meillä on ollut semmoinen ongelma, että se lämmöntuotanto, mikä siitä tulee nyt, menee käytännössä kaikissa näissä mereen. Niiden voimaloiden olisi pitänyt olla jonkin verran lähempänä näitä lämmönkäyttäjiä. Jossain vaiheessa puuhattiin, että Loviisastakin tuotaisiin kaukolämpöputki tänne Helsinkiin, mutta täällä Helsingin päässä ei oltu oikein innokkaita siihen, vaikka se olisi hyvin voitu tuottaa sieltä. Siellä on paljon hukkaan mennyt energiaa, joten kyllä tässäkin mielessä tätäkin pitää sitten miettiä jossain vaiheessa, kun sitten mietitään sitä isomman ydinvoiman tuloa.

Eli me tarvitaan näitä voimalaitosratkaisuja, jotka liittyvät tähän meidän perustuotantoon. Ydinvoimalaitoslämmöntuotannossa nämä pienydinvoimalaitokset korvaavat polttolämmöntuotantoa, eli sieltä puun polttaminen varmaan jonkin verran poistuu ja niin pois-

päin, ja se tulee vielä enemmän puhtaaksi. Tämä sopii meidän tähän isoon sähköntuotantokokonaisuuteen. Meillä on 95—96 prosenttia sähköntuotannosta jo puhdasta.

Sitten meidän erityisen iso ongelma on tällä hetkellä se, että meidän sähköntuotanto on aikaisempaan verrattuna enempi sääriippuvaista kuin se on ollut. Meillä on aurinkoa ja erityisesti tuulta paljon, ja sitä ei ollut aikaisemmin, vaan meillä oli käytännössä ydinvoimaa ja hiilivoimaa ja sitten vesivoimaa, ja se oli aika semmoista stabiilia. Nyt meillä on tuotantopuolikin tullut erittäin heiluvaksi, ja sen takia tämmöistä perusvoimaa tarvitaan niin tänne sähköntuotannon puolelle kuin sitten lämmöntuotantoon, jolla me tätä pystytään korvaamaan. Me tarvitaan ennustettavaa sähkön hintaa kilpaillessamme teollisuudesta, datakeskuksista ja muista, ja tämä malli on tässä hyvä.

Minulla olisi niin paljon muutakin asiaa, mutta taidan jatkaa vielä seuraavassa puheenvuorossa. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Sarkkinen.

18.19 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys ydinenergialain muutoksesta on valmisteltu huolellisesti, ja lausuntopalautetta on huomioitu melko kattavasti, ja hyvä näin.

Tämä esitys ei käsittele ydinaseita. Ydinräjähteitä koskevat pykälät ovat tässä esityksessä ennallaan. Ministeri Multala on väläyttänyt mahdollisuutta yhdistää tämä esitys ja myöhemmin annettava ydinräjähteitä koskeva esitys. Pidän tätä erittäin huonona ideana, ja on tämän esityksen kannalta harmillista, mikäli se yhdistetään ydinräjähdeasiaan eduskuntakäsittelyssä. Se toinen esitys on ytimeltään ja luonteeltaan aivan erilainen asia, ja se jakaa eduskuntaa voimakkaasti, eli toivon ja oikeastaan pyydänkin, että esitysten käsittelyä ei eduskunnassa yhdistetä.

Arvoisa puhemies! Pienydinvoimalat ovat kehittyvää teknologiaa, johon liittyy paljon toiveita ja odotuksia sähköntuotannon ja kaukolämmön tuotannon näkökulmasta. Aika näyttää, missä määrin nämä odotukset toteutuvat. On hyvä, että tällä lakimuutoksella virtaviivaistetaan ja mahdollistetaan pienydinvoimaloiden arviointia ja luvitusta. Pienydinvoimalat ovat erilaisia kuin suuren mittakaavan voimalat, joten on perusteltua, että ne huomioidaan laissa selkeästi erikseen.

Ydinvoiman etu on tietenkin sen päästöttömyys. Haasteena taas ovat potentiaaliset turvallisuusriskit. Pidän itse pienydinvoimaloita lupaavana teknologiana, kunhan turvallisuus- ja vastuullisuuskysymykset otetaan hyvin ja kattavasti huomioon. Siksi on hyvä, että pienydinvoimaloiden luvitusta kehitetään mahdollistamaan tekniikan käyttöönottoa turvallisuus tietenkin huomioiden.

Vaikka en siis vastusta ydinvoimaa, niin suhtaudun skeptisesti suurten ydinvoimaloiden lisärakennusedellytyksiin Suomessa, sillä vaikuttaa epätodennäköiseltä, että suuren mittaluokan uudet ydinvoimalat olisivat taloudellisesti kannattavia ilman valtiontukea, enkä näe perustelluksi pumpata verorahoja suuriin ydinvoimahankkeisiin. Katseet kääntyvät siis erityisesti pienvoimaloihin erityisesti niiden kaukolämmön tuotantopotentiaalin vuoksi.

Arvoisa puhemies! Toivon, että eduskunta käsittelee esityksen huolellisesti ja tekee tarvittaessa viilauksia esitykseen. Näen, että isojen ydinvoimaloiden periaatepäätösten olisi perusteltua pysyä eduskunnan päätösvallassa, jotta yhteiskunnan kokonaisetu tulee arvioitua riittävän laajasti. Vaikka luvitusprosesseja voi olla perustellusti tarvetta kehittää, niin

lupaprosessien joustavoittamisen ja keventämisen kanssa täytyy aina olla tarkkana, koska ydinvoimalla on aina merkittäviä vaikutuksia koko elinkaarensa aikana.

Kiitos ministerille tämän esityksen huolellisesta valmistelusta. Toivon lakiesitykselle laadukasta eduskuntakäsittelyä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kokko.

18.22 **Jani Kokko sd:** Arvoisa puhemies! On kaksi asiaa, joita olen kannattanut ennen kuin lähdin politiikkaan mukaan noin parikymmentä vuotta sitten: Suomen Nato-jäsenyys ja ydinvoima. Nyt kun edeltäjäni ovat hoitaneet tässä hienossa salissa Suomen Nato-jäsenyyden, niin on suorastaan ilo olla itse mukana prosessissa, joka on varmasti Suomen elinkeinoelämän, työllisyyden, ilmastopolitiikan ja huoltovarmuuden kannalta erittäin kauaskantoinen ratkaisu nyt tämän lakiesityksen myötä. Täytyy jo tässä vaiheessa kiittää hallitusta siitä, että tammikuussa, kun lainsäädännön arviointineuvosto antoi arvion ydinenergialain valmisteluun liittyen, siinä todetaan, että se on kokonaisuudessaan hyvin valmisteltu, joten kiitokset jo tässä vaiheessa.

On helppo yhtyä niihin puheenvuoroihin, joita tässä salissa on jo pidetty nimenomaan siitä, mitenkä ydinenergialain uudistus mahdollistaa suomalaisen ydinenergiaosaamisen kaupallisen hyödyntämisen entistä paremmin, varsinkin mitä tulee näihin pieniin niin sanottuihin SMR-reaktoreihin, joita voidaan käyttää erittäin tehokkaasti muun muassa kaukolämmön hyödyntämisessä ja tuomaan niitä reaktoreita lähemmäs muun muassa kaukolämmön käyttäjiä. On myös hyvä, että meillä olisi teknologianeutraali ja riskitietoinen sääntelykehikko, joka huomioi nimenomaan nämä erilaisten ydinlaitosten ominaisuudet, sijaintivaihtoehdot ja riskitasot oikeasuhtaisesti. Sekin olisi hienoa, jos katsoo erityisesti näihin pienreaktoreihin liittyviä kysymyksiä, että käytössä olisivat joustavat hyväksymis-, lupa- ja lausuntomenettelyprosessit, jotka sitten jouduttaisivat investointeja siinä vaiheessa, kun ne on todettu teknologialtaan turvallisiksi.

Mitä tulee näihin isoihin ydinvoimahankkeisiin, olemme nähneet Olkiluodossa, että varsinkin niiden rakentamisen suunnittelussa — jos ei ole rakennuttajalla ihan ehkä täyttä varmuutta siitä, minkälainen sääntelykehikko Suomessa on — saattaa tulla viivästyksiä ja ongelmia, joten ehkä tässä suhteessa onkin hyvä, jos kyetään erottamaan näiden isojen hankkeiden ja sitten näiden pienoisreaktoreiden mahdolliset tuotannot toisistaan. Erityisesti jos pienoisreaktoreiden kohdalla saadaan sarjatuotantoa lisättyä, niin se olisi aina vain parempi.

On hienoa, että edustaja Harjanne sekä edustaja Sammallahti nostivat esille ydinjätteen loppusijoituksen. Olen heidän kanssaan samaa mieltä siitä, että olisi syytä keskustella ja pohtia, minkälaisia mahdollisuuksia meillä olisi olla laajemmassakin mittakaavassa ei pelkästään Suomesta tulevalle ydinjätteelle ja käytetylle polttoaineelle varastointia, vaan että voisimmeko olla jopa eurooppalaisessa mittakaavassa tässä etunojassa. Sanotaanko, että jos meillä on yksi maailman vakaimmista kallioperistä, niin ainakin minä itse nukkuisin yöni paremmin, kun tietäisin, että muun muassa vaikka ranskalaisten tai muiden eurooppalaisten ydinenergiamaiden jätteet olisivat meidän kallioperässämme asianmukaisesti varastoituna, kuin jos ne olisivat ehkä jossain maanpäällisessä varastossa huomattavasti epävakaammassa ympäristössä muualla Euroopassa. Tämä olisi varmasti sellainen hanke, jossa, kuten edustaja Harjannekin hyvin nosti esille, ei pelkästään halvalla hinnalla oteta tän-

ne ydinjätteitä, vaan oikeasti kykenemme sillä rahastamaan ja nostamaan myös tämän puolen esille.

Mutta olen suorastaan jopa vähän harmissani, että en ole talousvaliokunnassa, joka pääsee tästä asiasta keskustelemaan. Meille puolustusvaliokunnassa tulee varmasti hieman ikävämmät asiat tästä ydinenergialain uudistamisesta, jossa ei ehkä välttämättä ole yksimielisyyttä, mutta toivon, että tässä asiassa eduskunnassa meillä on se yhteinen tahtotila saada suomalaisen teollisuuden pyörät pyörimään ydinenergialla, myös tuotettua lämpöä ihmisille, torjuttua ilmastonmuutosta ja myös vahvistettua Suomen huoltovarmuutta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koulumies.

18.26 **Terhi Koulumies kok:** Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitos paljon, tämä on hieno laki. Ajatelkaa: jos kaikki maailman maat olisivat siirtyneet ydinvoimaan jo kauan aikaa sitten sen sijaan, että ovat käyttäneet fossiilisia polttoaineita, niin eihän meillä olisi ollenkaan tällaista ilmastonmuutosta kuin nyt ollaan nähty.

Tämä pienydinvoimalamahdollisuus on erityisen mielenkiintoinen. Helsinki ja Helen ovat jo valmistelleetkin sellaista hanketta aika pitkälle, ja nyt jo konkreettisesti puhutaan siitä, mihin se sijoitetaan, esimerkiksi Salmisaareen. Toivon, että tämä mahdollistaa myös kunnon energiatarjonnan Suomessa tulevaisuudessa. Jos oikeasti meille tulee niin paljon datakeskuksia kuin on esimerkiksi julkisuudessa väläytelty, niin meillä ei sitten sähkö lopu kesken. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vestman. — Tässä vaiheessa totean, että se on nyt tällä erää viimeinen puheenvuoro. Sitten joudumme keskeyttämään ja käymään seuraavan kohdan, ja sitten palaamme tähän asiaan. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

18.27 **Heikki Vestman kok:** Kiitoksia, arvoisa puhemies! Kiitos, ministeri Multala, tämän äärimmäisen tärkeän lakiesityksen esittelystä täällä salille. Tosiaan käsittelemme ydinenergialain kokonaisuudistusta, jota siis perustellusti voidaan pitää tämän vuosikymmenen merkittävimpänä yksittäisenä energiapoliittisena päätöksenä Suomessa. Tämä uudistus edistää varmaa ja kohtuuhintaista — painotan itse näitä kahta ensimmäistä — sekä tietysti puhdasta sähköntuotantoa Suomeen. Suomalaiset kodit ja teollisuus kiittävät tästä uudistuksesta aivan varmasti tulevaisuudessa.

Nykyinen ydinenergialaki on siis yli 35 vuotta vanha. Sitä on vuosien varrella paikattu sieltä täältä, ja nyt on aika tehdä perusteellinen uudistus. Hallitus siis päivittää ydinenergialainsäädännön vastaamaan nykypäivän teknologiaa, turvallisuusvaatimuksia ja suomalaisen yhteiskunnan tarpeita. Kuten edustaja Harjanne tuossa aiemmassa puheenvuorossa toi esille, vuonna 2019 teimme ensimmäisenä valtiopäivätoimenamme toimenpidealoitteen ydinenergialain uudistamisesta ja SMR-teknologian edistämisestä. Todella, olen tyytyväinen, että tämä pitkään ajettu tavoite on nyt, kiitos Orpon hallituksen, toteutumassa.

Suomihan tarvitsee lisää puhdasta, kohtuuhintaista ja ennen kaikkea säävarmaa sähköä. Tänä talvena tuli jälleen muistutus siitä, että täällä pimeässä, kylmässä Pohjolassa emme voi laskea tulevaisuuden energiajärjestelmää ainoastaan tuulen ja auringon varaan. Tuuleton pakkasjakso nosti sähkön hinnan kohtuuttoman korkeaksi joiksikin viikoiksi. Eli tämän sääriippuvaisen uusiutuvan energiantuotannon rinnalle tarvitaan aivan välttämättä lisää vakaata perusvoimaa eli ydinvoimaa, ja tämä lakiuudistus mahdollistaa tätä.

No, ydinvoimallahan on Suomessa maailmanlaajuisesti vertailtuna hyvin korkea hyväksyttävyys. Energiateollisuuden tuoreimpien kyselytutkimusten mukaan yli puolet suomalaisista haluaa lisätä ydinvoiman käyttöä Suomessa. Lähes 70 prosenttia suhtautuu ydinvoimaan myönteisesti. Myös täällä eduskunnassa on kansainvälisesti verraten poikkeuksellisen laaja parlamentaarinen tuki ydinvoimalle. Näin ei ole aina ollut, kuten kollegat ovat edellisissä puheenvuoroissa viitanneet. Käykääpä lukemassa esimerkiksi talousvaliokunnan 2000-luvun alun ja 2010-luvun alun mietintöjen eriäviä mielipiteitä, kun periaatepäätöksiä on täällä eduskunnassa viimeksi käsitelty. Mutta järki voitti, ja on todella arvokasta, että tämä lakiuudistus näyttää nauttivan näin laajaa tukea täällä.

Puhemies! Uudistuksen keskeinen tavoite on siis sujuvoittaa ydinenergiahankkeiden luvitusta samalla pitäen kiinni turvallisuudesta ja ydinjätteen vastuullisesta hoitamisesta. Suomen ydinturvallisuushan on maailman huipputasoa, eikä siitä tule tinkiä. Tämä korkea turvallisuustaso on varmasti yksi syy sille, että ydinvoima nauttii Suomessa niin korkeaa hyväksyttävyyttä.

Eduskunnan sijaan valtioneuvosto tulee tämän esityksen mukaan tosiaan päättämään uusista ydinenergiahankkeista, ja pienempien laitosten osalta päätösvalta olisi työ- ja elinkeinoministeriöllä, siis periaatepäätöksen osalta, ja eduskunta saa edelleen tosiaan selonteon tehdyistä ratkaisuista.

Tämä uusi luvitusmalli kaikkinensa sujuvoittaa ydinvoiman rakentamista ja mahdollistaa esimerkiksi useamman pienydinreaktorin periaatepäätöksen kerralla. Ajattelen, että kaikkein tärkein periaatepäätös tässä salissa luonnollisesti annetaan itse tällä lailla. Sillä annetaan ydinvoimalle se tarvittava yhteiskunnallinen hyväksyttävyys. Pitäisin myös erittäin tärkeänä sitä, että tulevatkin hallitukset tekevät vastaavanlaisen poliittisen lupauksen, jonka Orpon hallitus on tehnyt hallitusohjelmassaan eli minimoinut sitä poliittista riskiä lupaamalla, että kaikki vaatimukset täyttävät hankkeet tulevat saamaan hallitukselta myönteisen vastaanoton. Tietysti erityisen tärkeää on, kuten aiemmissa puheenvuoroissakin on tuotu esille, se, että tämä laki luo edellytykset SMR-reaktoreiden rakentamiselle Suomeen. Nämä uudet modulaariset ratkaisut voivat mullistaa energiantuotannon, niitä voidaan massatuottaa, ne ovat kustannustehokkaita, ja ne soveltuvat erinomaisesti myös lämmöntuotantoon.

Puhemies! Seuraava askel on edistää ydinvoiman luvituksen standardointia Euroopan unionin tasolla. Tavoitteena tulee olla, että yhdessä jäsenmaassa hyväksytty reaktori voidaan ottaa käyttöön myös muissa jäsenmaissa ilman tarpeetonta päällekkäistä prosessia. Näin mahdollistetaan sarjatuotantoa paremmin, alennetaan entistä enemmän kustannuksia ja vahvistetaan eurooppalaista energiaturvaa. Toiseksi odotan innolla hallituksen selvitystä lisäydinvoiman taloudellisista edellytyksistä. Pidän nimenomaan suomalaisen sähkönkäyttäjän edun mukaisena sitä, että Suomessa tehdään kaikki tarvittavat päätökset sen eteen, että lisäydinvoimaa, myös suuren mittaluokan lisäydinvoimaa, syntyy Suomeen. Suomi ei voi olla Ruotsia heikompi investointiympäristö ydinvoimalle myöskään taloudellisten edellytysten osalta, ja nostan tässä esille sen, että Ruotsin hallitus on antanut ja tehnyt poliittisia päätöksiä ja lainsäädäntöäkin jo siitä, miten uuden ydinvoiman syntymistä Ruotsiin myös taloudellisesti edistetään.

Puhemies! Lisäydinvoiman ja myöskin sääriippumattoman säätövoiman lisääminen ovat ratkaisevan tärkeitä tosiaan suomalaisille kodeille ja yritysten kilpailukyvylle. Sähkön pitää Suomessa riittää, ja sen pitää olla aina kohtuuhintaista, myös tuulettomilla pak-

kasjaksoilla. Tämä lakiuudistus edesauttaa tämän tavoitteen toteutumista. Tämän myötä jo nykyisellään vahva ydinvoimamaa Suomi on entistä vahvempi ydinvoimamaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Sitten ministerille valitettavasti vain kaksi minuuttia, koska olemme jo nyt vähän yliajalla tämän asian suhteen. — Olkaa hyvä.

18.34 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos kovasti edustajille positiivisesta vastaanotosta tälle lainsäädännölle, ja kiitos myös siitä, että kiititte valmistelun huolellisuudesta, sillä todellakin tästä itsekin haluan kiittää tämän lain valmistelijoita. Tätä on todella tehty huolella ja myöskin sitten korjattu niitä tarvittavia kohtia.

Muutama kommentti tähän. Todellakin on niin, että Suomessa on vahva hyväksyttävyys ydinenergian tuotannolle, myös lisätuotannolle, ja se on tietysti tärkeä asia. Siinä asiassa tietenkin yksi keskeinen kysymys on nimenomaan tämä, että me olemme päättäneet, että ydinjätteet myös loppusijoitetaan turvallisesti Suomessa. Itse asiassa nämä päätökset, jotka tänä vuonna toivottavasti näemme tämän loppusijoituslaitoksen käyttöönotosta, kantautuvat jopa sieltä 80-luvulta. Se kertoo siitä, että nämä ovat erittäin pitkiä prosesseja. Suomi on tässä ensimmäinen maa sen vuoksi, että meillä on tehty alun perin päätökset siitä, että me haluamme näin toimia, rahoitus on kerätty toimijoilta, ja sen lisäksi myöskin paikan valinnassa on onnistuttu ja pidetty kiinni niistä päätöksistä. Esimerkiksi tämä erottaa meidät tässä nyt monista muista maista, joissa kyllä on ikään kuin päätös siitä, että samalla tavalla tultaisiin toimimaan, mutta eivät ole päässeet prosessissa eteenpäin.

Kyllä ymmärrän tämän toiveen tästä laajemmastakin käytöstä, sen mahdollistamisesta, ja se on totta kai kuultu myös valmistelun aikana. Kuitenkin kysymys on moninaisesta ja monitahoisesta asiasta, mitä tulee vaikka kansainväliseen sääntelyyn ja esimerkiksi siihen lopulliseen vastuuseen näistä ydinjätteistä. Eli tällä hetkellä kansainvälisen sääntelyn mukaan vastuu kuuluu aina sille maalle, missä ne jätteet on tuotettu. Sitten lisäksi, totta kai, erilaiset vakuusvastuut ja muut on perusteellisesti selvitettävä ennen kuin mahdollistetaan nämä tässä lainsäädännössä. Tämä selvitystyö on itse asiassa jo meillä ministeriössä käynnissä, eli varmasti sitä voidaan tulevaisuudessa hyödyntää, mutta epäilenpä, että tähän lainsäädäntöön vielä ehtisi. Mutta hyvä, jos eduskunta tätäkin asiaa pohtii.

Vielä nopeasti totean, että rahoitusselvitys todella tulee lähiaikoina, ja toivottavasti pääsemme myös siinä eteenpäin. Sitten totean vielä tästä päätöksentekoprosessista sen, että sen tavoitteena on nimenomaan tuoda joustavuutta hankekehittäjien näkökulmasta, ei suinkaan ikään kuin poliittisen riskin näkökulmasta vältellä sitä keskustelua. Kuitenkin se lopullinen huolehtiminen ja valvonta, että tämä on turvallista ja käyttöön otettavissa, kuuluu viranomaiselle, Säteilyturvakeskukselle, joka sitten huolehtii siitä puolesta. Siinä mielessä tässä on haluttu hakea nimenomaan joustavuutta ja poistettu sitä yksityiskohtaisuutta myös siitä periaatepäätöksestä, joka on osaltaan aiheuttanut sen, että nämä prosessit ovat voineet olla hyvinkin pitkiä, katsotaan vaikka tätä edellistä ydinenergialaitosta, joka avattiin, Olkiluoto kolmosta. Eli tätä on haluttu nimenomaan sujuvoittaa, ja sen vuoksi on siirrytty tällaiseen menettelyyn.

Eduskunnalle toivon hyvää käsittelyä, tietenkin myös huolellista käsittelyä eduskunnassa tämän osalta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia ministerille. — Nyt keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 18.37.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.08.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeyttyä asiakohtaa 4 ja siihen liittyvää keskustelua. — Edustaja Kaleva.

19.08 **Atte Kaleva kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä esityshän tästä ydinenergialaista ja sen päivitys on erittäin hyvä juttu. Nyt puhutaan siitä, että erityisesti näiden SMR:ien, näiden pienten modulaaristen reaktoreiden, luvittamista ja rakentamista helpotettaisiin. Tämähän on hyvä asia, koska näistä SMR:istä — toisin kuin näistä tämmöisistä paikalle rakennettavista isoista ydinvoimaloista, vaikka nämä SMR:t eivät välttämättä ole teholtaan ihan niin pieniä kuin mitä voisi kuvitella, niitä on nimittäin aika isokokoisiakin, mutta osa on pieniä — saadaan kustannushyötyä sillä, että tarkoitus olisi se, että ne valmistetaan näissä tehtaissa — se yksikkö on ihan muutaman merikontin kokoinen, vähän riippuen siitä koosta — ikään kuin liukuhinnalla jo valmiiksi. Tämä sarjatuotanto takaa sen, että ne yksikkökustannukset laskevat, jolloin ne eivät ole niin kalliita rakentaa kuin nämä isot ydinvoimalat.

On tärkeää myös huomata, että ne voidaan tämän nyt annetun esityksen perusteella rakentaa kaupunkeihin, siis ihan keskustaan, lähelle asutusta, mikä on hirveän tärkeätä sen takia, niin kuin täällä aikaisemmin puhuttiin keskustelussa, että jos ne ovat kaukana, niin lämmön siirtäminen, esim. kuuman veden siirtäminen, ei ole kovin helppoa. Sitä ei kannata kovin kaukaa tehdä, mutta jos kaukolämpöverkkoa tuotetaan siinä lähellä, niin silloin se on kannattavaa. On olemassa myös sekä lämpöä että sähköä tuottavia SMR:iä. Jos tällainen rakennetaan kaupunkiin, niin silloinhan saadaan lähes 100 prosentin hyötysuhde. Nyt tällä hetkellä näissä isoissa voimaloissa se lämpö ajetaan Itämereen hukkalämpönä ja siis lämmitetään Itämerta, ja tässä voitaisiin tehdä niin, että lämmitetään sitä kaukolämpöverkkoa ja sitten saadaan myös sitä sähköä. Olisi huoltovarmuuden kannalta erittäin tärkeätä, että sähköä tuotettaisiin myös siellä, missä sitä kulutetaan, eikä vain siellä meidän länsirannikolla taikka sitten Loviisassa.

No, nythän on niin, että meillä on tätä tuulivoimaa tosi paljon, voisi sanoa ehkä hiukan liikaakin. Se ei ollut ongelma niin kauan, kun me saatiin ostettua Venäjältä sitä säätövoimaa, joka oli hyvin likaista sähköä, mutta sitä saatettiin käytännössä ostaa määrättömästi eli kompensoida silloin, kun oli kylmä talvipäivä eikä tuule. Nyt kun ei sitä Venäjältä enää voida ostaa, niin tietenkin tässä tulee ongelmaksi se, mitä me tehdään silloin, ja siihen me tarvitaan tätä niin sanottua perusvoimaa eli sääriippumatonta sähköntuotantoa. En näe järkeväksi — tässä olen samaa mieltä kuin arvostamani edustaja Lyly — sitä, että valtio rupeaisi tukemaan sähkön tuotantoa ydinvoimalla, koska silloin me disruptoitaisiin tätä sähkömarkkinaa, ja siihen meidän ei pidä lähteä. Me annettaisiin markkinoiden hoitaa sekä kysyntäjousto että tarjontajousto. Mutta sen sijaan sillä, että jollakin tavalla helpotettaisiin

tätä investointien tekemistä — nämä ovat kuitenkin aika isoja investointeja — poistettaisiin sitä riskiä näiltä energiayhtiöiltä jonkin verran. Tämmöinen tukimuoto saattaa tulla kyseeseen. Mutta se, että jotain syöttötariffia tai jotain tämmöistä jokaista tuotettua kilowattituntia tai megawattituntia kohden annettaisiin jotakin tukea sinne ydinvoimalalle, ei minun mielestäni kyllä ole kannatettavaa eikä siihen kannata ryhtyä. Olen tässä samoilla linjoilla. Muutenhan tästä näyttää vallitsevan erittäin hyvä konsensus tässä salissa. Se on kyllä hienoa, kun välillä tuntuu siltä, että tämä politiikka on semmoista riitelyä ja saattaa kyselytuntia seuraaville katsojille näyttää siltä, että täällä vain tapellaan, ja eihän se niin ole. Kyllä täällä voidaan asiakysymyksistä olla ihan samaakin mieltä. Kiitos siitä koko salille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

19.12 **Timo Mehtälä kesk:** Arvoisa puhemies! Tänä talvena saimme muistutuksen siitä, että Suomi ei ole energian suhteen vielä lähellekään riittävällä tavalla omavarainen. Erityisesti lämpöenergian osalta on vielä tekemistä ilman fossiilisia polttoaineita. Vuodenkierron mitassa kyllä pärjäämme hyvin, mutta kovien pakkasten aikaan sähkön hinta nousee aivan kohtuuttomalla tavalla. Se kertoo siitä, että tuotantoa ei ole riittävästi pakkaspäiville. Siksi on hyvä ja oikein, että tänään käsittelemme ydinenergialain muuttamista. Sivuhuomiona mainitsen, että tätä ei pidä sekoittaa paljon puhuttuun ydinaselakiin.

Muutamia pääkohtia, joissa uusi laki poikkeaa nykyisestä, yli 35 vuotta vanhasta ydinenergialaista:

Arvoisa puhemies! Ensimmäiseksi lupajärjestelmä uudistuu. Tilalle tulee modulaarinen lupamalli. Perinteinen raskas ja hyvin keskitetty lupajärjestelmä puretaan osin, ja se vaikuttaa lupien käsittelyn nopeuteen ja hankekehitys joustavoituu.

Toiseksi periaatepäätöksen uudistamisesta tulee yleisluontoisempi ja kevyempi. Miten se muuttuu vanhaan lakiin nähden, niin periaatepäätös sisältää jatkossa vain yhteiskunnan kokonaisedun arvioinnin nykyistä yleisluonteisemmin. Periaatepäätös ei enää sisällä teknisiä tai yksityiskohtaisia selvityksiä, ja pienten laitosten periaatepäätös tehdään työ- ja elinkeinoministeriössä ja suurten edelleen valtioneuvostossa. Periaatepäätös annetaan eduskunnalle selontekona, ei enää päätöksenä. Tämä vaikuttaa hankkeitten nopeutumiseen alkumetreillä, ja myös kustannukset pienenevät, koska raskaat tekniset selvitykset siirtyvät myöhempään vaiheeseen.

Sitten kolmantena Säteilyturvakeskuksen rooli muuttuu, ja siinä siirrytään tämmöiseen riskitietoiseen sääntelyyn, jossa vaatimukset kohdistuvat olennaisesti turvallisuustekijöihin. Samoin siinä lisätään joustavuutta uuden teknologian, muun muassa näiden SMR:ien, käyttöönottoon, samaten kuin otetaan käyttöön uudet reaktorikonseptit, lämpöreaktorit ja laivareaktorit.

Neljäntenä tehdään käyttöluvat joustavammiksi, ja se vaikuttaa sillä tavalla, että niiden voimassaoloa voidaan jatkossa jatkaa kevyemmillä prosesseilla, jos edellytykset täyttyvät. Ydinvoimaloitten käyttöiän jatkaminen siis helpottuu.

No, oikeastaan tärkein yksittäinen asia, minkä tästä 550-sivuisesta ydinenergialain aineistosta nostan esille, on tämä, että mahdollistetaan paremmin näitten pienydinvoimaloitten, SMR:ien, rakentamiset. Näitten osalta lupaprosessit kevenevät ja selkiytyvät, ja näitä ensimmäisiä SMR-laitoksia odotetaan Suomeen 2030-luvulla. Tapasimme Fortumin pääjohtajan toissa aamuna, ja tällä hetkellähän Kanadassa on valmistumassa ensimmäinen

teollinen SMR-laitos. Vaikutus on se, että näitten hankkeitten toteutus nopeutuu ja investointiriskit siten pienenevät.

Sitten viimeisenä, kuudentena kohtana nostan esille vielä ydinjätteitten osalta sen, että Suomi ei ota vastaan ulkomaisia ydinjätteitä ja Suomessa syntynyt ydinjäte loppusijoitetaan Suomeen. Se, mikä muuttuu vanhaan lakiin nähden, on se, että ydinjätehuollon sääntely voidaan käsitellä erillään laitoksen luvasta modulaarisen mallin mukaisesti.

Arvoisa puhemies! Uusi laki parantaa SMR-hankkeitten toteuttamisedellytyksiä selvästi. Lupaprosessit kevenevät ja nopeutuvat. STUKin sääntely muuttuu teknologianeutraalimmaksi ja sallivammaksi. Periaatepäätöksen keventäminen vähentää hankkeitten alkuvaiheen riskejä. Pienten reaktorien käsittely siirtyy lähemmäs toimialaa ja mahdollistaa monipuoliset toteutuspolut ja uusia käyttökohteita.

Arvoisa puhemies! Tämä malli mahdollistaa hajautetun energiantuotannon. Ei tarvitse kaataa puita voimaloitten ja sähkölinjojen edestä sekä pilata ihmisten mökkimaisemaa. Energia voidaan tuottaa lähellä kulutusta, siis kaupunkien lähelle, ja pienydinvoimalat voivat olla yksi ratkaisu energiantuotannon haasteisiin tällä hetkellä Suomessa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hamari.

19.17 **Lotta Hamari sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tarvitsemme riittävästi vakaata, edullista ja päästötöntä sähköntuotantokapasiteettia. Sähkönkulutus kasvaa jatkossa muun muassa liikenteenkin sähköistymisen seurauksena, ja siinä ehkä voisi vielä kirittää hallitusta, että sen eteen voisi vielä tehdä enemmän toimia, että myös sinne liikenteeseen saataisiin sähköistymistä edelleen.

Vihreä siirtymä ja siihen liittyvien investointien toteutuminen vaativat kasvavissa määrin päästötöntä sähköntuotantokapasiteettia. Me SDP:ssä olemme sitä mieltä, että modu... — tämä on vähän turhan vaikea sana — ...modulaaristen pienydinreaktoreiden kehittämisestä ja käyttöön ottamisesta tulee tehdä nopeaa ja kannattavaa turvallisuudesta tinkimättä. Tähän uudistettava ydinenergialaki antaa hyvät edellytykset. Eli suhtaudumme ydinenergian käyttöön myönteisesti, ja tässä ei nyt tosiaankaan pidä sekoittaa sitten tätä lain osaa ydinaseisiin.

Vihreä siirtymähän on iso mahdollisuus Suomen taloudelle myöskin. Valitettavasti, harmillisesti nyt ministeri ei ole täällä enää paikalla, mutta EU:stahan on kuulunut vähän huolestuttavaa viestiä siitä, että osa jäsenmaista kyseenalaistaisi päästökauppajärjestelmää. Päästökauppahan on tehokas järjestelmä ja eduksi myös suomalaisille vihreän siirtymän yrityksille ja suomalaiselle osaamiselle. Se tekee fossiilisesta sähköntuotannosta kalliimpaa, ja tämä parantaa myös pienydinvoimaloiden kilpailukykyä. Mitä korkeampi päästöoikeuden hinta on, sitä kannattavampaa on investoida päästöttömään tuotantoon. Siksi olisin halunnut varmistaa vielä ministeriltä, että EU:n suuntaankin hallitus tekee kaikkensa näissä ilmastotavoitteissa pysymiseksi ja myöskin päästökauppajärjestelmän turvaamisen puolesta. On täällä nyt yksi hallituksen edustaja, joka ehkä voi varmistaa, että teette kaikkenne sinne EU:n suuntaan, koska se on kyllä Suomelle myös yksi erittäin tärkeä kilpailukykytekijä, että siitä päästökauppajärjestelmästä pidetään systemaattisesti kiinni. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

19.20 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Vielä vähän ydinvoiman muistelua, kun olin silloin paikalla, kun tämä ensimmäinen ydinvoimalaitos laitettiin. Olin 12 vuotta ydinvoimalaitoksessa töissä, ja tämä on lämmin aihe meikäläiselle, kun on saanut olla tekemässä Suomen sähköhuoltoa sielläkin päässä.

Arvoisa rouva puhemies! Silloin kun ensimmäisiä ydinvoimalaitoksia rakennettiin Suomeen, niitä tehtiin 25 vuoden käyttöiälle, ja sille ne kustannukset laskettiin. Nyt on 49 vuotta mennyt, ja niitä samoja voimalaitoksia on vieläkin käytössä. Niitä laitteistoja on uusittu ja tehty sillä tavalla, että niitä voidaan käyttää. Ainut asia, joka siellä on se kriittisin asia, on paineaste, jossa se lämpö tuotetaan niissä sauvoissa ja muissa, mitkä siellä ovat uraania täynnä. Se tavallaan on se prosessi, joka on aika stabiili, mutta siellä kuitenkin tätä kammiota, jossa ne ovat, neutronit pommittavat, ja sitä pitää vähän uusia aina välillä. Se on vähän niin kuin kuparia: koputettaessa se kovenee. Tässä on vähän sama ilmiö, ja sen takia sitä pitää aina uusia pikkasen.

Arvoisa rouva puhemies! Se, minkä takia pyysin puheenvuoron, liittyy tähän, että nyt kun täällä puhutaan paljon näistä pienydinvoimalaitoksista, niin ne ovat käytännössä lämmöntuotantoon tarkoitettuja voimalaitoksia kaupunkiseuduille ja asutuskeskuksiin, joissa kaukolämpöä tarvitaan. Se tavallaan tuottaa nyt sitten sen tilanteen, että kun meillä on tuotanto noin 35 terawattituntia ja siitä energiapuu ja teollisuuden puujäte kattavat noin 40 prosenttia, niin varmaa on, että tämä alue tulee pienenemään siinä, kun ydinenergialla tuotetaan tätä lämpöä, ja se poistaa kivihiilen ja öljyn ja maakaasun varmaan niistä valikoimista. Niitä ei tarvita, ja ollaan sillä lailla riippuvaisia vain omasta tuotannosta. Nämä Lähi-idän tilanteet, mitkä tässä ovat olleet hyvin esillä, näyttävät erittäin hyvin sen, miksi näin pitää olla.

Mitä tämä ydinenergia, tämä puhdas sähkö, Suomelle tarkoittaa, niin tietenkin se tarkoittaa sitä, että me saamme puhtaasta energiasta hyvinvointia, ja se pitäisi pystyä tässä näyttämään. Energia on kuitenkin keskeinen osa meidän teollisuusstrategiaa. Nämä kulkevat käsi kädessä. Mutta ennen kaikkea pitäisi myös huomioida, että suomalaisten kuluttajien ja yritysten on saatava tästä puhtaasta energiasta hyötyä. Tietyllä tavalla sekin kokonaisuus täällä on, koska kun niille asiakkaille tätä toimitetaan, niin me saadaan hinnaltaan ja sitten ympäristön kannalta puhtaampaa toimintaa ja halvempaa energiaa. Tämä on kannattavaa tästäkin syystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

19.23 **Heikki Autto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tuossa edellisessä keskustelussa puhuttiin koulusta, ja siinäpä kouluvuodet palautuivat mieleen. Koulussa opimme, että energia tarkoittaa kykyä tehdä työtä, ja työllä se on kansakunnan menestys tulevaisuudessakin rakennettava, joten oikeastaan paljon tämän tärkeämpää keskustelua kuin tämä energiapoliittinen keskustelu ei eduskunnassakaan voi käydä.

Energian osalta Suomi on aina joutunut tietysti täällä Pohjolan raukoilla rajoilla toimimaan sillä tavoin viisaasti ja ennakkoluulottomasti, että olemme pitäneet oman energiantuotantomme monipuolisena, mutta samalla meille on ollut luontevaa toimia myös puhtaasti ja resurssiviisaasti. Tämän päivän Suomi todella voi ylpeillä sähköjärjestelmällä, jossa lähes kaikki käytetty sähkö on jo päästötöntä. Siitä iso kiitos kuuluu tietysti sille, että meillä halki vuosikymmenten on hyödynnetty myös ydinvoimaa sähköntuotannossa.

No nyt, arvoisa rouva puhemies, tämä ydinenergialain kokonaisuudistus tuottaa meille tietysti hyvät lähtökohdat lainsäädännön näkökulmasta myös tulevaisuudessa huolehtia siitä, että pystymme tuottamaan kotimaista päästötöntä ydinsähköä mutta ehkä ennen kaikkea myös tulevaisuudessa juuri päästötöntä lähilämpöä ydinvoimaa hyödyntäen. Tämä on iso ja tärkeä muutos sitten myös sen Suomen turvallisuuden kannalta, joka lienee se eduskunnan toinen erittäin tärkeä tehtävä. Oikeastaan turvallisuuden varaanhan sitä kaikkea muuta kansakunnan menestystä sitten työtä tekemällä rakennetaan. Eli on todella tärkeää, että tällaisessa kylmässä Pohjolan maassa on lämmönlähteitä paikallisesti emmekä ole keskitetyn sähkönjakelun varassa lämmön tuottamisessa vaan paikallisesti sähköä tuottamalla pystytään sitä lämpöä jakelemaan myös tilanteissa, joissa, esimerkiksi kriisitilanteessa, valtakunnallinen sähköverkko ei olisi käytettävissä. Eli siinä mielessä tämä lainsäädäntöuudistus on todella tärkeä myös Suomen turvallisuuden kannalta ja sen pitkäjänteisen turvaamisen kannalta.

Aivan tähän lopuksi, rouva puhemies, haluan todeta, että tässä on esitetty järkeviä vetoomuksia oppositiopuolueitten puolelta, että hallitus Suomen EU-vaikuttamisessa huolehtii Suomen intressien toteutumisesta, ja näin taatusti tullaan tekemään. Mutta toki on hyvä muistaa, että Suomen äänenpaino neuvostossa, kun sitten määräenemmistöpäätöksiä tehdään, on vain 1,25 prosenttia äänistä, eli yksin emme voi sanella. Mutta Suomen on tärkeää huolehtia siitä, että olemme sellainen esimerkki, että tekemällä viisasta politiikkaa Suomessa näytämme mallia myös muille, [Puhemies koputtaa] että puhtaasta energiajärjestelmästä huolehtimalla voi kansakuntana muutenkin menestyä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

19.26 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Pitää vielä tähän loppuun käyttää puheenvuoro siitä, miten meillä on tämän ydinenergian ympärille syntynyt aika paljon osaamista, niin käyttöosaamista kuin myöskin valvontaosaamista. Säteilyturvakeskus on ihan maailmanluokan valvoja ydinenergian käytön osalta, ja heidän ammattitaitoaan käytetään muuallakin maailmassa. Tämä on myöskin sillä tavalla pantava merkille, että me ollaan rakennettu tähän ympärille tämä koko klusteri — tai ekosysteemi, niin kuin nykyään sanotaan — joka liittyy tähän myöskin tältä osin, ja se on erittäin tärkeä asia.

Toinen kokonaisuus liittyy tähän loppusijoittamiseen: Meillä on Onkalo tuolla Olkiluodossa. Meillä on tiivis kallioperä, ja sitten meillä on osaamista sillä alueella. Maailmanluokasta me ollaan ensimmäisiä, jotka ovat saamassa sijoitettua jätteet tuonne kalliomaaperään hyvin ammattitaitoisesti ja sillä tavalla, että ne ovat siellä turvallisesti vuosisatoja, ja sillä tavalla estetään niitten käytettyjen polttoaineiden leviämistä. Meillä on tätä osaamista tullut ydinenergian ympärille aika paljon, ja minä luulen, että tästä voi myöskin tulla vientituote muullakin tavalla kuin sillä lailla, että me käytetään. Se on se kokonaisuus, jota pitää tässä yhteydessä huomioida tämän turvallisuuden ympärillä ja sitten myöskin tämän sijoittamisen ympärillä.

Sitten jos ajatellaan, että meillä on ollut venäläisiä voimalaitoksia Loviisassa ja sitten on ollut ranskalainen ja sitten ruotsalaisia voimalaitoksia tuolla Olkiluodossa, niin näitten kaikkien sijoittaminen tänne on tuonut sitä insinööriosaamista, ja me ollaan se turvallisuus- ja suojausosaaminen rakennettu näihin kaikkiin, mikä on myös sellaista kokonaisuutta, jota ei tässä aikaisemmin ole oikein osattu nostaa riittävästi esiin. Luulen, että nämä tulevat olemaan isossa huudossa vielä maailmalla.

Arvoisa rouva puhemies! Nämä mahdollisuudet Suomen kilpailukyvylle: Meillä on puhdasta energiaa, ja tämä on välttämätön edellytys, että me pystytään sitä tekemään. Tässä puhutaan lämpöenergiasta ja sitten isommissa ratkaisuissa myöskin sähköenergiasta laajassa mielessä. Kun me saadaan se perusenergia riittävälle tasolle, niin me uskallamme ottaa tänne datakeskuksia ja teollisuutta, ja he saavat puhdasta energiaa ja saavat siitä kilpailuetua myöskin. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan, lakivaliokunnan ja ympäristövaliokunnan on annettava lausunto.